
AB'NİN KRİZ YILI: 2016

28.12.2016

Deutsche Welle (27 Aralık 2016)

Avrupa Birliği, 2016 yılı boyunca birden çok krizle karşı karşıya kaldı: Brexit, göç, borçlar, terör ve Türkiye. İşte 2016'da AB'nin gündemine damga vuran olaylar:

Avrupa Birliği'nin 2016 yılındaki son zirvesi, aralık ayında gerçekleşti. Zirvenin ardından Almanya Başbakanı Angela Merkel, AB için 2016'nın da aynen 2015 gibi hareketli bir yıl olduğunu söyledi. Merkel, özellikle de Birleşik Krallık'ın AB'den çıkma kararının (Brexit) 2016'da AB için "derin bir yara" olduğu değerlendirmesinde bulundu. Angela Merkel'in değerlendirmesine paralel olarak, 2016 genel itibarıyla Avrupa'da milliyetçilerin, popülistlerin ve AB karşıtlarının sık sık kutlamalarda bulunduğu bir yıl oldu.

Mülteci krizi Avrupa'yı zor kararlarla karşı karşıya bıraktı

Ocak

2016, 2015 nasıl bittiyse öyle başladı, yani mülteci krizi ile. Her gün binlerce insanın Balkan rotası üzerinden Avrupa'ya geldiği bir ortamda, Avusturya freni çeken ilk ülke oldu ve Slovenya ve Macaristan'la olan sınırlarını kapattı. Avusturya'yı Balkan devletlerinin takip etmesinin sonucunda, mülteciler ve göçmenler Yunanistan'da birikmeye başladı.

AB Komisyonu, büyük şirketlerin vergi kaçakçılığıyla mücadele etmek için harekete geçme sözü verdi. 2014 yılı sonunda sızdırılan Luxleaks belgeleri, bazı büyük şirketlerin Lüksemburg, İrlanda, Hollanda ve AB üyesi diğer birkaç ülkede yasal olarak nasıl vergi kaçırıldığını ortaya çıkarmıştı.

AB üyesi Polonya'da hukuk devleti düzeni tehlikeye girdi. İktidara gelen yeni muhafazakar hükümet, anayasa mahkemesinin yapısını değiştirdi ve yetkilerini önemli ölçüde kısıtladı. Bunun üzerine AB Komisyonu, Polonya'yla ilgili bugün hala sürmekte olan bir soruşturma başlattı. Polonya hükümetiyse buna karşılık, iç işlerine karışılmamasını talep etti.

Şubat

Dönemin Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron, Birleşik Krallık'ı AB'de tutmak için son hamlesini yaptı. Olağanüstü bir zirvede ülkesi için özel düzenlemeler talep eden Cameron, Brexit referandumunun Haziran'da yapılacağını açıkladı.

Mart

AB ve Türkiye, mülteci ve göçmenleri ilgilendiren yeni bir anlaşmaya vardılar. Mültecilere karşı caydırıcı bir etkide bulunması beklenen mutabakat kapsamında, 20 Mart'tan itibaren, Türkiye'den

Yunanistan'a yasa dışı giriş yapan göçmenlerin geri gönderilmesi üzerine uzlaşa sağlandı. AB Konseyi Başkanı Donald Tusk, Atina'da gerçekleştirdiği bir ziyaret esnasında, "Tüm potansiyel yasa dışı ekonomik göçmenlere seslenmek istiyorum. Hangi ülkeden olursanız olun, Avrupa'ya gelmeyin! İnsan kaçakçılarına inanmayın! Hayatınızı ve birikimlerinizi tehlikeye atmayın! Bunların hepsi bir hiç uğruna" dedi. AB, dış sınırlarını daha güçlü korumaya karar verdi. Plan kısmen başarılı oldu, Avrupa'ya gelenlerin sayısında ciddi bir düşüş yaşandı.

Mülteci politikasıyla eleştirilere maruz kalan Almanya Başbakanı Angela Merkel, Almanya'daki yerel seçimleri kaybetti. Seçimlerden, sağcı popülist Almanya İçin Alternatif (AfD) partisi kayda değer bir zaferle çıktı.

AB'nin başkenti Brüksel'de terör saldırıları gerçekleşti. Havaalanında ve bir metro istasyonunda düzenlenen saldırılarda 32 kişi yaşamını yitirdi. Avrupa'nın kalbinde patlayan bombalar, Avrupalıları şoka uğrattı. Soruşturmacılar, Belçika, Fransa ve Suriye'den gelen teröristlerin arasındaki bir ağı ortaya çıkardı. Bu teröristlerin bir kısmının, Şubat'a kadar açık olan Balkan rotası üzerinden Avrupa'ya geldiği belirlendi. AB, giriş-çıkış kontrollerini sertleştirmeye ve AB üyesi ülkelerin istihbarat teşkilatlarının daha yoğun biçimde birlikte çalışmalarına karar verdi.

Türkiye ile AB arasındaki mutabakat uyarınca sığınmacılar Türkiye'ye geri gönderiliyor

Nisan

Hollandalılar referandumda Ukrayna ile AB arasındaki bir ortaklık anlaşmasını reddetti. Sandıktan zaferle çıkan popülistler, sonucun Başbakan Mark Rutte ve AB'den duyulan memnuniyetsizliğin ifadesi olduğunu ilan ettiler.

Papa, mültecilerin yoğun olarak bulunduğu Midilli adasını ziyaret etti. Gözlemler ve deneyimler genel olarak, Yunan adalarındaki mülteci kamplarında şartların kötü olduğunu, Türkiye'yle varılan anlaşmanın gereklerinin uygulanmadığını ve mülteci sorunu çerçevesinde AB ülkeleri arasında bir dayanışma olmadığını gözler önüne serdi.

Mayıs

Avusturya'da sağcı popülist Avusturya Özgürlük Partisi'nin (FPÖ) adayı Norbert Hofer, Yeşillerin adayı Alexander van der Bellen karşısında Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kılıpayı kaybetti. Sağcılar, seçim sonuçlarına itiraz etti ve seçimlerin Aralık'ta tekrarlanmasına karar verildi. Bu seçimleri van der Bellen daha büyük bir farkla yeniden kazandı. AB yönetimi, bu sonucu popülistlere karşı kazanılan bir zafer olarak değerlendirdi. Ancak FPÖ, anketlere göre Avusturya'daki en güçlü parti olmaya devam ediyor.

Euro Bölgesi devletlerinin maliye bakanları, Yunanistan'a yapılacak milyonlarca euroluk yeni bir yardım paketini onayladılar. Sene sonunda, Yunanistan'ın borcunun hafifletilmesi için gerçekleştirilen görüşmelerin yeniden ertelenmesine karar verildi. Tüm bunlara rağmen Yunan ekonomisi, yavaş yavaş büyümeye başladı.

Brexit, AB'nin tairihini değiştiren bir gelişme olarak kayıtlara geçti

Haziran

Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz, AB içinde yaşanan çok sayıda krizin ve üye ülkeler arasında gitgide artan gerilimle ilgili karamsar bir tablo çizdi. Schulz, "AB şu an çok zor bir

durumda bulunuyor. Seçimlerden radikaller galip çıkıyor. Eğer biz şimdi Avrupa projesinin özünü sorgulamaya kalkarsak, o zaman gelecek neslin geleceğiyle oynamış oluruz" dedi. Schulz Kasım ayında, 22 yıldan sonra Avrupa siyasetini bırakmaya ve Alman siyasetine girmeye karar verdi. Schulz, Almanya Dışişleri Bakanı ya da Sosyal Demokrat Parti'nin Başbakan adayı olarak ikinci bir kariyere başlayacak.

Brexit referandumunda aşırı sağcılar zafer kazandı. Birleşik Krallık'ın AB'den çıkmasını destekleyen Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi'nin (UKIP) lideri Nigel Farage, referandum sonucunu bir gün sonra Londra'da "Güneş bağımsız bir Birleşik Krallık'ın üzerinde doğdu. Bakın, hava bile güzelleşti! Bu, normal insanların, onurlu insanların bir zaferi. Bu, büyük bankalar, şirketler ve siyaset üzerinde kazanılan bir zafer" diyerek kutladı. İstifa eden David Cameron'ın yerine Theresa May geldi. May, Mart 2017'nin sonunda AB'den ayrılmak için resmi başvuruyu yapacak.

Temmuz

NATO, Varşova'da gerçekleşen bir zirvede doğu sınırlarına yeniden asker yerleştirmeye karar verdi. Karar, Rusya Başkanı Vladimir Putin'e verilen bir mesaj olarak değerlendirildi. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, "Rusya'yla yüzleşmek gibi bir niyetlerinin olmadığını", aksine Ruslarla "yapıcı bir diyalog kurmayı" umduklarını söyledi.

Fransa'nın Nice kentinde terör saldırıları düzenlendi. Saldırganlar, bir kamyonla Bastille Günü için toplanan kalabalığın içine daldı. Saldırı sonucunda 85 kişi hayatını kaybetti.

Türkiye'de bir askeri darbe girişimi yaşandı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, darbenin püskürtülmesinin ardından bir tutuklama ve "temizlik" dalgası başlattı. AB, Erdoğan'ı sert biçimde eleştirdi. AB Dış İlişkiler Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, "Türkiye'deki demokratik ve meşru kurumları tamamen destekliyoruz. Ancak verilen tepki temel hak ve özgürlüklere zarar vermemeli, bunun mazereti olamaz" dedi.

15 Temmuz darbe girişimi yılın en çok konuşulan siyasi gelişmelerinden biri oldu

Ağustos

İtalya'da deprem oldu. Amatrice kenti neredeyse tamamen enkaz altında kaldı. Neredeyse 300 kişi öldü.

Eylül

AB üyesi 27 devlet, Bratislava'da bir araya geldi ve Birleşik Krallık'sız bir AB'nin amaçlarını tartıştı. Görüşmelerde, göç politikası, dayanışma eksikliği ve üye devletlerin daha fazla egemenlik istemesi konularında keskin fikir ayrılıkları ortaya çıktı. Lüksemburg Dışişleri Bakanı Jean Asselborn, Macaristan'ın milliyetçi Başbakanı Viktor Orban'ın sürdürdüğü otokratik siyaset gerekçesiyle Macaristan'ı AB'den atmayı önerdi. Buna karşılık Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto, "Bu, Macaristan'a ve Macar halkına ciddi bir hakarettir" dedi.

Ekim

Sarf edilen bir dizi çabanın ardından AB ve Kanada, serbest ticaret anlaşması CETA'yı imzaladı. Kanada Başbakanı Justin Trudeau, "Ticaretin orta sınıf için olduğunu gösterebileceğimizden eminiz" açıklamasını yaptı. AB ile ABD arasında imzalanması planlanan TTIP'in hayata geçirilip geçirilemeyeceği ise gizemini koruyor. Avrupa'da TTIP'e karşı direniş artarken, 20 Ocak 2017'de

göreve başlayacak olan seçilmiş ABD Başkanı Donald Trump'ın TTIP'i desteklememesi bekleniyor.

Fransa'daki yasadışı Calais mülteci kampı boşaltılmaya başlandı. Binlerce insan, Fransa'daki kamptan İngiltere'ye gitmeye çalıştı.

Kasım

Avrupa Parlamentosu, 11 yıldır bocalamakta olan Türkiye üyelik müzakerelerini "Türkiye'de Avrupa değerlerinin ihlal edilmesi" gerekçesiyle durdurma önerisinde bulundu. AB üyesi ülkelerden sadece Avusturya, Türkiye'nin AB üyesi olamayacağını açıkça ifade etti. Balkan devletleriyle ise üyelik müzakerelerinin sürdürülmesi planlanıyor.

Sağ popülistler İtalya'da da zafer kazandı

Aralık

AB Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, AB'nin "mülteci ve göçmen krizinin üstesinden gelemediğini" söyledi. Balkan rotası üzerinden Avrupa'ya gelen neredeyse kimse kalmamış olsa da, Afrika'dan gelenlerin sayısı neredeyse bir önceki yıldaki kadar fazla. Bu nedenle AB, "göç ortaklığı" adı altında, Afrika devletlerinin mültecileri Afrika'da tutmaları için çaba sarf ediyor.

AB devlet ve hükümet liderleri, yılın son zirvesinde bir araya gelerek Suriye krizini ve kendilerinin bizzat ne yapabileceklerini tartıştı.

2016'yı başarılarla süsleyen popülistler, bir diğer zaferlerini İtalya'da kazandılar. Sosyalist Başbakan Renzi, anayasa referandumunu kaybetti ve böylece İtalyanlar Renzi'nin izlemekte olduğu 'AB dostu' rota ve ekonomi politikalarını reddetmiş oldular. Radikal "Beş Yıldız" hareketi yükselişe geçti. Şimdi yeni bir geçici hükümetin ülkedeki banka krizinin icabına bakması bekleniyor. Avrupa Merkez Bankası, 2016 boyunca ultra ucuz para politikasını sürdürdü ve böylece İtalya, İspanya, Portekiz, Yunanistan ve Fransa gibi kriz yaşanan ülkeleri destekledi. Kuzey Avrupa devletleri ise bu duruma eleştirel yaklaştı. Euro Bölgesi'nde sıkıntı büyüdü. Buna rağmen Avrupa ekonomisi de büyüdü, işsizlik ise azaldı. Avrupa Merkez Bankası Başkanı Mario Draghi, yıl sonunda yaptığı açıklamada "yüksek risklerin hem içeride hem dışarıda var olmaya devam ettiğini" söyledi.

©Deutsche Welle Türkçe

Bernd Riegert

Kaynak/Source: